

# بررسی عوامل مؤثر در بین‌المللی شدن در خانه برای دانشگاه‌های تخصصی: مطالعه‌ای فرا

## ترکیب<sup>۱</sup>

سمانه خرمی<sup>۲\*</sup>

علی خورسندی طاسکوه<sup>۳</sup>

عباس عباس پور<sup>۴</sup>

سعید غیائی ندوشن<sup>۵</sup>

صمد برزویان<sup>۶</sup>

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۲/۲۴

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۶/۱۹

### چکیده

**هدف:** هدف اصلی این پژوهش، بررسی عوامل مؤثر در بین‌المللی شدن در خانه برای دانشگاه‌های تخصصی است. بین‌المللی شدن از هرگونه تلاش پایدار و نظام‌مند با هدف پاسخگو کردن آموزش عالی در مقابل نیازها و چالش‌های مرتبط با جهانی شدن جوامع، اقتصاد و بازار کار اقدام نموده و به سیاست‌ها و اقدامات به عهده گرفته‌شده به‌وسیله نظام‌ها و مؤسسات آموزش عالی برای بهبود کیفیت، مشارکت گسترده و ارتقای همکاری بین‌المللی، افزایش رقابت و تولید درآمد از طریق ثبت‌نام دانشجویان بین‌المللی اشاره دارد.

**روش‌شناسی:** مطالعه حاضر با هدف، بررسی عوامل مؤثر در بین‌المللی شدن در خانه برای دانشگاه‌های تخصصی انجام گردید. پژوهش حاضر از نوع مطالعه فراترکیب بوده که در سال ۱۴۰۳ انجام شده است. جامعه آماری مورد مطالعه شامل کلیه تحقیقات و مطالعات فارسی و انگلیسی (مقاله) چاپ‌شده در خصوص بین‌المللی شدن در خانه برای دانشگاه‌های تخصصی در حوزه آموزش عالی در محدوده زمانی ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۴ بود. در این راستا از طریق کلیدواژه‌ها و پایگاه‌های اطلاعاتی مرتبط اقدام به جستجو و استخراج مقالات گردید. در نهایت با توجه به معیارهای ورود و خروج ۱۲ مقاله وارد مطالعه شدند.

**یافته‌ها:** یافته‌های مطالعه در ۶ مضامین فراگیر (برنامه و محتوای درسی، روش و فرآیند آموزشی، توسعه و پژوهش، فناوری اطلاعات، ساختار و زیرساخت و بعد فرهنگی)، ۱۱ مضامین سازمان دهنده (برنامه‌ریزی درسی، محتوای دوره/درس، روش آموزش، مدرس، یادگیرنده/دانشجو، تحقیقات بین‌المللی، مهارت و تجهیزات، افزایش دسترسی، ساختار، فراهم‌سازی زیرساخت‌ها و اخلاق و فرهنگ) شناسایی و طبقه‌بندی شدند. فرآیند و رویکرد بین‌المللی شدن در خانه به‌طور چشمگیری در بسیاری از کشورهای جهان در حال انجام است.

<sup>۱</sup> مقاله برگرفته از رساله دکتری است: «طراحی و اعتباریابی الگوی «بین‌المللی شدن در خانه» (IaH) در دانشگاه‌های تخصصی» که در طی سال‌های ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ انجام شده است.

<sup>۲</sup> دانشجوی دکتری مدیریت آموزش عالی، گروه مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران. نویسنده مسئول:

sama.khorami@yahoo.com

<sup>۳</sup> دانشیار، گروه مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

<sup>۴</sup> استاد، گروه مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

<sup>۵</sup> دانشیار، گروه مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

<sup>۶</sup> استادیار، گروه مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

**نتیجه‌گیری و پیشنهادها:** حال با عنایت به چالش‌ها و موانع موجود در بین‌المللی شدن در خانه، ضروری به نظر می‌رسد بسته‌های ایجاد تحول و نوآوری در بین‌المللی شدن در خانه برای دانشگاه‌های تخصصی بال‌آخص آموزش عالی مورد بازبینی قرار گیرد.

**کلیدواژه‌ها:** آموزش عالی، بین‌المللی شدن در خانه، جهانی شدن در خانه، دانشگاه تخصصی، فراترکیب

مقدمه

بررسی تحولات آموزش عالی از ظهور اولین دانشگاه در قرن سیزدهم تا به امروز نشان می‌دهد که آموزش عالی همواره نهادی پویا و متغیر بوده است. دو عامل مهم در ایجاد تحول در نظام‌های آموزش عالی، جهانی شدن و بین‌المللی شدن است. (قاسم پور دهاقانی و همکاران، ۱۳۹۰) به باور متخصصان، امروزه بین‌رسالت آموزش عالی و اثرات پدیده اجتناب‌ناپذیر جهانی شدن تنش ایجاد شده است و بین‌المللی شدن دانشگاه‌ها به‌عنوان سیاستی برای مواجهه با پیامدهای جهانی شدن در آموزش عالی یاد می‌شود (پناهی و همکاران، ۱۳۹۹) و به‌عنوان یک استراتژی کارآمد برای مواجهه با نیازهای متنوع جامعه جهانی شده مطرح است. (بهجتی اردکانی و یارمحمدیان، ۱۳۹۷) برای آموزش عالی، بین‌المللی سازی گشایشی واقعی به‌سوی تبادلی بهترین شیوه‌ها می‌دهد. (نشیتا و همکاران<sup>۱</sup>، ۲۰۱۴)

بین‌المللی سازی فرایند تلفیق ابعاد بین‌المللی، میان فرهنگی و جهانی به درون هدف، عملکرد و اجرای آموزش عالی به شیوه‌ای است که احترام به تفاوت‌های فرهنگی و سنت‌ها را ارتقاء بخشد. (عنایتی و همکاران، ۱۳۹۸) در خصوص بین‌المللی شدن دانشگاه تعریف‌های گوناگونی می‌توان عرضه کرد. (فشالنج و بازرگان، ۱۳۹۳) در یکی از این تعریف‌ها نایت بین‌المللی سازی آموزش عالی را به معنای فرایند تلفیق و درهم‌تنیده کردن کارکردهای آموزشی، پژوهشی و خدماتی مؤسسات آموزشی عالی بیان می‌کند. (نایت<sup>۲</sup>، ۲۰۰۳) نیز بین‌المللی شدن را مفهوم فرایند تلفیق بعد بین‌المللی، میان فرهنگی و یا جهانی در اهداف، نقش‌ها و ارائه آموزش دانشگاهی می‌داند. (دی ویت<sup>۳</sup>، ۲۰۲۰)

امروزه نه‌تنها بین‌المللی سازی باعث تغییر نظام آموزشی شده بلکه خود آن‌هم با تغییرات بنیادین روبرو شده است، به‌طوری‌که منجر به شکل‌گیری راهبردهای جدیدی همچون بین‌المللی سازی در خانه و بین‌المللی سازی در خارج از کشور شده است. (نایت، ۲۰۰۸) به‌طوری‌که بر اساس گزارش‌های منابع بین‌المللی تعداد دانشجویان بین‌المللی تا سال ۲۰۲۵، به شش میلیون و چهارصد هزار دانشجو خواهد رسید. (علی خورسندی طاسکوه، ۱۳۹۴)

بر اساس بررسی‌های بین‌المللی، مجموع هزینه‌های صرف شده در حوزه آموزش در سطح جهان از مبلغ ۲/۸ تریلیون دلار در سال ۲۰۰۰ به مبلغ ۵/۹ تریلیون دلار در سال ۲۰۱۸ افزایش یافته است. این بررسی‌ها نشان‌دهنده اهمیت بخش آموزش به لحاظ اقتصادی است؛ (حسینی مقدم، ۱۳۹۸) به‌گونه‌ای که حدود شش هزار میلیارد دلار در سال ۲۰۱۸ در این حوزه هزینه و سرمایه‌گذاری شده و برآورد شده است که این مبلغ در سال ۲۰۳۰ به ده هزار میلیارد دلار افزایش پیدا می‌کند و سهم آموزش عالی جهان در سال ۲۰۳۰ معادل ۲۵ درصد از این هزینه‌ها و حدود ۱۵۰۰ میلیارد دلار باشد. (رزخوسکا<sup>۴</sup>، ۲۰۱۷)

<sup>1</sup>Nechita et al

<sup>2</sup> Knight

<sup>3</sup> De Wit, H.

<sup>4</sup> Roszkowska

بین‌المللی شدن در خانه مفهوم نسبتاً جدیدی در بحث بین‌المللی شدن آموزش است. این رویکرد اولین بار توسط نیلسون<sup>۱</sup> در دانشگاه سوئدی مالمو، جهت پاسخگویی به عدم کفایت رویکردهای سنتی بین‌المللی شدن به خیل کثیر دانشجویان ایجاد شد. (خورسندی طاسکوه و فیروزجائیان، ۱۳۹۷) اصطلاح بین‌المللی سازی در خانه برای جلب توجه به جنبه‌هایی از بین‌المللی سازی که در دانشگاه‌های داخلی اتفاق می‌افتد، ایجاد شده است، (رابسون<sup>۲</sup>، ۲۰۱۷)، یعنی بعد بین فرهنگی و بین‌المللی در فرآیند یادگیری آموزش، فعالیت‌های فوق‌برنامه و روابط با جامعه فرهنگی و قومی محلی. (سرفینا<sup>۳</sup>، ۲۰۱۷) این رویکرد جدید با حذف هزینه‌های جابه‌جایی امکان آموزش بین‌المللی را در دانشگاه بومی و داخل مرز فراهم می‌کند و این مفهوم به مرور زمان تغییر یافته و در حال گسترش است و منجر به تلفیق هدفمند ابعاد بین‌المللی و بین فرهنگی در تمام فعالیت‌ها و فرآیندهای دانشگاهی می‌شود. (ضیاء و همکاران، ۱۳۹۸، نصیری فیروز و همکاران، ۱۳۹۷) در واقع گفتمان بین‌المللی شدن در خانه، در پی بازگرداندن ارتباط انسانی در محیط دانشگاه‌هاست و از منظر تحلیل پارادایمیک، تغییری از بین‌المللی شدن سنتی به بین‌المللی شدن در خانه محسوب می‌شود که بین‌المللی شدن در خانه را فراتر از تمرکز صرف بر دیدگاه محدود به جابه‌جایی تعریف می‌کند. (فیروزجائیان و خورسندی طاسکوه، ۱۳۹۷)

بین‌المللی شدن در خانه فراتر از تمرکز صرف بر دیدگاه محدود به جابه‌جایی و مرز می‌باشد. همچنین با توجه به منابع متعدد، این حیطه بسیار وسیع و دربرگیرنده ابعاد بین‌المللی و بین فرهنگی در متغیرهای بسیاری است. (لوئیزا<sup>۴</sup>، ۲۰۱۳) بر اساس پژوهش‌های انجام شده IAH یا بین‌المللی شدن در خانه در حیطه‌های مختلفی از جمله؛ «برنامه‌ریزی درسی بین فرهنگی در پردیس»، «استفاده از اساتید بین‌المللی در پردیس»، «اجرای پژوهش‌های بین‌المللی در پردیس»، «تبادل دانشجوی و نیروی انسانی (آکادمیک و غیر آکادمیک)»، «رشد مهارت زبان دانشجویان، هیئت علمی و کارکنان»، «کاربرد ICT در فعالیت‌های تدریس-یادگیری» فعالیت دارد. با در نظر گرفتن متغیرهای IAH، افزایش بی‌سابقه مهاجرت بین‌المللی در تاریخ دنیا تغییر فزاینده‌ی جوامع، اهمیت ترویج آگاهی جهانی در سیستم دانشگاهی، بُعد بین فرهنگی نیز در بین‌المللی در کنار بُعد بین‌المللی اهمیت می‌یابد. آموزش بین فرهنگی در دانشگاه دربرگیرنده مفهوم جمع‌گرایی است، بایستی فهم فرهنگ خود و دیگران و روابط به هم متکی در بین افراد را شامل شود و بین‌المللی سازی دانشگاه باید منابع و اصلاحات آموزشی‌ای را ایجاد کند که دانشجویان، کارکنان و اساتید را با یک دیدگاه انتقادی برای زندگی در بافتار جهانی تربیت کند (گاسل و آلیوا<sup>۵</sup>، ۲۰۰۵).

با توجه به نقش کشور ایران در منطقه و موفقیت نظام آموزش عالی آن، در بلندمدت می‌توان به عرضه‌ی آموزش عالی فرا ملی در رشته‌های مختلف اقدام کرد. بنا به اعلام وزارت علوم، تحقیقات و فناوری سهم دانشجویان خارجی کشور ناچیز و چیزی در حدود ۳۸۰۴ نفر در سال تحصیلی ۱۳۹۵-۱۳۹۶ بوده است. (ناخدا و همکاران، ۱۴۰۰) پر واضح است موانع زیادی وجود دارد که می‌بایست از آن‌ها عبور کرد، از قبیل موانع مرتبط با زبان و هنجارهای بخش دولتی که جذب استادان خارجی یا حتی استخدام استادان ایرانی از دانشگاه‌های دیگر را کاملاً دشوار می‌کند. (پروین و همکاران، ۱۴۰۰؛ ناخدا و همکاران، ۱۳۹۹) با وجود تحولات چشمگیری که در آموزش عالی کشور به وجود آمده است، ما همچنان فاصله زیادی با نظام‌های پیشرفته آموزش عالی جهان داریم (بهجتی اردکانی و یارمحمدیان، ۱۳۹۷)

<sup>1</sup> Nilsson

<sup>2</sup> Robson

<sup>3</sup> Seraphina

<sup>4</sup> Luisa

<sup>5</sup> Gacel-Avila

از سوی دیگر چالش‌های متعددی در داخل کشور در فراروی بین‌المللی آموزشی عالی وجود دارد که می‌توان به ضعف در فضای اجتماعی جذاب و برانگیزاننده، ارتباط فرهنگی و اجتماعی ضعیف با کشورهای همسایه، داشتن دیدگاه‌های بدبینانه نسبت به گسترش آموزش عالی بین‌المللی و انعطاف‌ناپذیری در مواجهه با فرهنگ‌های دیگر، عدم اعطای استقلال به دانشگاه‌ها برای جذب دانشجویان خارجی، ساختار سازمانی نامناسب برای ارتباطات و همکاری‌های بین‌المللی، نداشتن راهبردها و اهداف جامع در زمینه گسترش آموزش عالی بین‌المللی و کم‌رنگ بودن نقش آموزش عالی بین‌المللی در اسناد بالادستی، بسته بودن درب‌های آموزش عالی برای اجرایی کردن طرح‌های جدید، مشکلات صدور ویزا و روادید، روابط و تعامل‌های علمی با کشورهای محدود، به رسمیت نشناختن مدارک تحصیلی دانشگاه‌های ایران، عدم تسهیل ورود دانشمندان و استادان برجسته خارجی به کشور، احساس نیاز نکردن به افزایش دانشجویان خارجی از طرف دولتمردان و معرفی نکردن توانمندی‌های علمی دانشگاه‌ها به سایر کشورها، کمبود آزمایشگاه‌های به‌روز در دانشگاه‌ها، کمبود امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری در عرصه‌های فناوری جدید، دسترسی محدود به وب‌سایت‌های علمی و دانش فنی برای بین‌المللی شدن دانشگاه‌ها، (فتحی و اجارگاه و همکاران، ۱۳۹۲) پاسخگویی نامناسب به نیازهای استراتژیک محلی، ملی، منطقه‌ای و جهانی، مناسب نبودن استانداردهای آموزشی، آزمایشگاهی و تسهیلات در سطح جهانی، عدم ارج‌گذاری به سرمایه‌های انسانی و بیکاری فارغ‌التحصیلان نظام آموزش عالی، مناسب نبودن قوانین و مقررات در زمینه تعاملات و تبادلات، مناسب نبودن شاخص‌های جذاب اعضای هیئت‌علمی اشاره کرد. (شیرزاد و همکاران، ۱۴۰۱)

در سند چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور بر مواردی چون افزایش سهم کشور در تولیدات علمی جهان و تلاش برای دستیابی به اقتصاد متنوع و متکی بر منابع دانش تأکید شده است. (نوروز زاده و همکاران، ۱۳۹۲) سند دانشگاه اسلامی که در سال ۱۳۷۷ تدوین شد، به بین‌المللی سازی آموزش عالی اشاراتی داشته و در فصل اول این سند بر تعامل سازنده دانشگاه‌ها در سطوح ملی، منطقه‌ای و فراملی تأکید شده است. در سال ۱۳۹۱ نقشه جامع علمی کشور طراحی شد که در قسمت راهبرد کلان نهم به‌وضوح بین‌المللی سازی آموزش عالی مورد تأکید قرار داده است. (زمانی منش، ۱۳۹۶) در واقع، با توجه به اشارات اسناد بالادستی و تغییرات چند دهه گذشته لازم است دانشگاه‌های کشور رسالت‌ها، مأموریت‌ها، اهداف و کارکردهای خویش را بازنگری نموده و بین‌المللی سازی آموزش عالی را به‌عنوان راهبردی استراتژی در ترسیم چشم‌انداز دانشگاهی لحاظ نمایند. (زمانی منش و همکاران، ۱۳۹۶)

با در نظر گرفتن پدیده جهانی شدن، افزایش هزینه‌های ملی و جهانی و همچنین کاهش بودجه دولتی دانشگاه‌ها در سنوات اخیر، در مواجهه با پیچیدگی و پیوستگی‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در محیط‌های چالشی امروز، دانشگاه‌ها و ادار به ایفای وظایف جدید در جوامع می‌گردند. از این رو به نظر می‌رسد یکی از نیازهای اساسی دانشگاه‌ها در دنیای امروز حرکت به سوی بین‌المللی شدن است، ضمن اینکه بین‌المللی شدن آموزش به‌طور عام و بین‌المللی شدن آموزش عالی به‌طور خاص، چیزی فراتر از آماده کردن افراد برای مشاغل آینده است (گاسل و آلیوا، ۲۰۰۵؛ دلورز، ۱۹۹۷). همچنین توسعه بین‌المللی شدن به‌عنوان یکی از ابزارهای حیاتی استراتژیک و کلیدی آموزش عالی برای مواجهه با تغییر و فشارهای جهانی شدن، برای تمام کشورها ضروری است. از این رو پژوهش در زمینه بین‌المللی شدن دانشگاه‌ها و مطالعه انتقادی عوامل بازدارنده‌ی اتخاذ سیاست‌های بین‌المللی سازی، ضروری به نظر می‌رسد. قابل ذکر است که دانشگاه‌های تخصصی در ایران به‌عنوان دانشگاه‌های تخصصی مطرح در خاورمیانه و نیز از نظر رتبه‌بندی‌های بین‌المللی بیشتر مورد توجه‌اند، لذا مطالعه این مهم در این

زمینه حائز اهمیت است. در این پژوهش تلاش گردید تا با مرور مطالعات انجام شده در این زمینه و همچنین تحلیل مطالعات مذکور به اهمیت بین‌المللی شدن در خانه برای دانشگاه‌های تخصصی پرداخته شود.

### مبنای نظری و پیشینه

در خصوص بین‌المللی شدن در خانه، نایت (۲۰۰۸) بیان می‌کند که دو مؤلفه از بین‌المللی شدن وجود دارد:

الف) بین‌المللی شدن در خانه یا بین‌المللی شدن داخلی: فعالیت‌هایی که به دانشجویان کمک می‌کند تا مهارت‌های بین فرهنگی و درک بین‌المللی را توسعه دهند (برنامه درسی محور) و آمادگی دانشجویان تا در یک دنیای جهانی شده فعال باشند.

ب) بین‌المللی شدن در خارج: همه اشکال آموزش فرامرزی، شامل تحرک دانشجویان، هیئت‌علمی، برنامه‌ها و پژوهشگران.

به نظر می‌رسد نیاز روزافزونی برای تمایز بین بین‌المللی شدن دانشگاه محور (در خانه) و بین‌المللی شدن که تمرکز بر آموزش بین‌المللی خارج از کشور یا آموزش فرامرزی است، احساس می‌شود. بین‌المللی شدن در خانه اصطلاحی است که بر جنبه‌های بین‌المللی در محیط دانشگاه تأکید دارد و ابعاد بین‌المللی / بین فرهنگی فرایند یاددهی یادگیری و تحقیق، فعالیت‌های فوق‌برنامه، مهارت‌های بین فرهنگی و ارتباط با گروه‌های فرهنگی را برجسته می‌کند. طرفداران بین‌المللی شدن در خانه، این باور را که بین‌المللی شدن منحصر به تحرک علمی میان ملت‌هاست، باور کوتاه‌بینانه و آن را فراتر از این می‌بینند و شامل شرایطی است که در کلاس درس و محیط دانشگاه رخ می‌دهد (نایت، ۲۰۱۴). در وی، مفهوم‌سازی بین‌المللی شدن تنها به صورت تحرک دانشجویان و جابه‌جایی را مورد انتقاد قرار می‌دهد و از بین‌المللی شدن در خانه به عنوان وسیله‌ای برای ارائه فرصت‌های بین‌المللی شدن برای همه دانشجویان حمایت می‌کند.

بی لن و جونز<sup>۱</sup> (۲۰۱۵) معتقدند، یکی از تصورات غلط مربوط به بین‌المللی شدن در خانه این است که انتخابات و فعالیت‌ها برای یک اقلیت دانشجویان، بین‌المللی بودن در خانه را تشکیل می‌دهند. تنها زمانی که همه دانشجویان این فعالیت‌ها را لمس کنند و هدفمند باشند، می‌توان آن‌ها را بین‌المللی شدن در خانه نامید. بی لن و جونز (۲۰۱۵) بیان می‌کنند که بین‌المللی شدن در خانه به‌تنهایی یک مفهوم هدایت‌کننده یا هدف نیست، بلکه یک مجموعه از ابزارها و فعالیت‌هایی در خانه است که هدفش توسعه شایستگی‌های بین فرهنگی و بین‌المللی در همه دانشجویان است. درست همان‌طور که بین‌المللی شدن برنامه درسی به‌طور کلی است، بین‌المللی شدن در خانه مختص زمینه یک‌رشته و در چارچوب یک برنامه مطالعاتی است که در دانشگاه عرضه می‌شود.

بین‌المللی شدن در خانه وجه دیگری از بین‌المللی شدن است که می‌توان گفت جدیدترین نوع بین‌المللی شدن است. این یک رویکرد برای بین‌المللی فراتر از تحرکات برون‌مرزی دانشجویی است و مهم‌ترین و در بیشتر موارد تنها فعالیت بین‌المللی در دانشگاه‌ها به حساب می‌آید، بین‌المللی شدن در خانه یک نظریه صرفاً تئوری نیست، بلکه بین‌المللی شدن یک روش کاربردی و عملی است (کرمی، ۱۳۹۸). این بدان معنا نیست که رویکرد بین‌المللی شدن در خانه، برنامه‌های تحرکات دانشجویان را به‌عنوان یک عنصر مهم بین‌المللی شدن رد می‌کند، بلکه فقط تلاش‌های خود را فراتر از این برنامه‌ها، روی تکمیل و تربیت آن‌ها، متمرکز می‌نماید. (بی لن و جونز، ۲۰۱۵) بین‌المللی شدن در خانه در تلاش است تا این امکان را فراهم آورد که فرآیند بین‌المللی شدن کل دانشگاه را در برگیرد که همه کارکنان و تمام دانشجویان نه اینکه فقط دانشجویان خارجی و چند تن از اساتید را در برمی‌گیرد. (نیلسون، ۲۰۰۳)

<sup>1</sup> Beelen, J., & Jones

مفهوم بین‌المللی شدن در خانه به‌عنوان یک پارادایم جدید در گفتمان در مورد توسعه‌ی نهادی استراتژیک بین‌المللی شدن آموزش عالی، با تأکید قوی بر یادگیری و آموزش بین فرهنگی برای همه دانشجویان در خارج از کشور و در خانه، عمل می‌کند. گنجاندن یادگیری میان فرهنگی در این گفتمان، یک عامل کلیدی است که هنوز هم نیازمند کار قابل توجه است و همچنین اینکه چقدر دانشگاه‌ها و دانش‌پژوهان نیاز به تفکر درباره‌ی آن و توسعه‌ی بیشتر آن دارند. هدف از اجرای بین‌المللی شدن در خانه این است که تمام دانشجویان، مؤلفه‌ی بین‌المللی و بین فرهنگی آنچه آموخته‌اند را نهادینه سازند. (کرمی، ۱۳۹۸).

نیلسون (۲۰۰۳) بین‌المللی شدن در خانه را این‌گونه تعریف می‌کند: هر فعالیت بین‌المللی مرتبط، به‌استثنای نقل و انتقال دانشجو به خارج از کشور (ص ۳۱). تحرکات دانشجو و کارکنان را به تعریف فوق افزودند و مشخص کردند که تحرکات نیز بخشی از بین‌المللی شدن در خانه است؛ اما آن نه به‌عنوان یک عامل برجسته یا تنها فعالیت بین‌المللی شدن بلکه به‌عنوان یک فعالیت مکمل تلقی می‌شود وی اظهار می‌دارد که بین‌المللی شدن در خانه فراهم آوردن فرصت‌های یادگیری بین‌المللی و بین فرهنگی از سوی دانشگاه‌ها برای دانشجویانی است که به دلایل مختلف در برنامه‌های تحصیل در خارج از کشور شرکت نمی‌کنند (ص ۵۲). مفهوم بین‌المللی شدن در خانه مبتنی بر این واقعی است که اکثر دانشجویان در برنامه‌های تحصیل در خارج از کشور شرکت نمی‌کنند.

نایت (۲۰۰۶) نیز معتقد است که بین‌المللی شدن در خانه، برنامه‌های تحرک و نقل و انتقال‌ها یا آنچه او بین‌المللی شدن در خارج از کشور (ص ۲۶) نامیده است را تکمیل می‌کند و اینکه چگونه این دو به یکدیگر وابسته هستند و فرآیند بین‌المللی شدن را قوی‌تر می‌کنند. پژوهشگران تأکید می‌کنند که فعالیت‌های بین‌المللی / بین فرهنگی بیشتری در محیط دانشگاه اتفاق می‌افتد که باید علاوه بر تحصیل در خارج از کشور و شاخص‌های کمیت، در مفهوم بین‌المللی شدن گنجانده شوند. در واقع، بین‌المللی شدن در خانه به‌عنوان نقدی به روش سنتی از برداشت بین‌المللی شدن نیز تلقی می‌شود (کرمی، ۱۳۹۸).

بین‌المللی شدن در خانه، از طریق گنجاندن مسائل جهانی و با پیوند جنبه‌ی بین‌المللی با ابعاد بین فرهنگی آموزش عالی، تحولات نهادی فعلی را در زمینه بین‌المللی شدن و یادگیری علمی در زمینه‌های وسیع‌تر جای می‌دهد؛ و بر این واقعی تأکید دارد که این موضوع مربوط به محتوا و ارائه‌ی برنامه درسی همه دانشجویان است. بین‌المللی شدن در خانه شامل کل جامعه دانشگاهی و جامعه‌ای است که دانشگاه در آن قرار دارد (کرمی، ۱۳۹۸). به همین دلیل است که حتی اگر بین‌المللی شدن در خانه در بسیاری از نقاط جهان توسعه یابد، هر مورد یک مورد منحصربه‌فرد است و متغیر فرهنگی باید مورد توجه قرار گیرد (بی لن و جونز، ۲۰۱۵). از آنجاکه متغیر فرهنگی یکی از جنبه‌های مهم بین‌المللی شدن در خانه است، رویکردها، اجزا و راهبردهای اجرای آن بسیار منحصربه‌فرد، متنوع و متفاوت هستند. استراتژی‌های بین‌المللی شدن بر اساس بستر خاص داخلی دانشگاه و نحوه تعامل آن‌ها در سطح ملی فیلتر و متمرکز می‌شوند (دی ویت، ۲۰۲۰).

هوژیک و مک کارتی<sup>۱</sup>، (۲۰۱۲) در مورد فرهنگ به‌عنوان یک متغیر مهم برای هر مؤسسه‌ی آموزش عالی در هنگام شروع یا توسعه‌ی یک فرآیند بین‌المللی شدن، توضیح می‌دهند. یک استراتژی موفق بین‌المللی شدن در خانه، متعلق به بخش بین‌المللی یا هر منطقه‌ی دیگری نیست. برای موفقیت، بین‌المللی شدن در خانه باید متعلق به همه و هر یک از بخش‌های یک مؤسسه باشد و هر عضوی باید بخشی فعال از آن باشد. بین‌المللی شدن در خانه شامل عناصر مختلف است که ممکن است بعضی از آن‌ها در یک مؤسسه مناسب باشند، درحالی‌که در دیگر مؤسسات این‌گونه نباشند. به‌منظور اینکه بین‌المللی شدن در خانه، در فرهنگ بومی و شرایط هر مؤسسه‌ای اصولی و جامع باشد، مهم

<sup>1</sup> Hudzik, J., K., & McCarthy

است که اجزای اصلی با ساختار سازمانی و ماهیت نهادی آنها تناسب کامل داشته باشند. نایت (۲۰۰۸) مؤلفه‌های اصلی بین‌المللی شدن در خانه را با استفاده از هشت دسته اصلی، تجزیه و تحلیل می‌کند:

برنامه‌های درسی و برنامه‌ها،

فرآیندهای تدریس/ یادگیری،

فعالیت‌های خارج از برنامه‌ی درسی،

ارتباط با گروه‌های فرهنگی/ قومی محلی،

فعالیت پژوهشی و علمی،

همچنین ادغام دانشجویان و دانش‌پژوهان بین‌المللی در زندگی و فعالیت‌های دانشگاهی.

مطالعه "شناسایی و تحلیل عوامل امتناع بین‌المللی سازی دانشگاه‌های تخصصی با تمرکز بر استراتژی بین‌المللی شدن در خانه" توسط فیروزجانیان و طاسکوه در سال ۱۳۹۷ با هدف شناسایی و تحلیل عوامل امتناع بین‌المللی شدن دانشگاه‌های تخصصی استان تهران اجرایی شد. سه مؤلفه‌ی اصلی مورد مطالعه در این پژوهش برنامه‌ریزی آموزشی و درسی بین فرهنگی، آموشدن استادان بین‌المللی و انجام پژوهش‌های مشترک بین‌المللی بوده است. روش پژوهش این مطالعه علمی، روش آمیخته از نوع تشریحی است. جامعه مورد مطالعه این پژوهش اعضای هیئت علمی تمام وقت و مدیران ارشد دانشگاه‌های صنعتی شریف، علامه طباطبائی، علم و صنعت، امیرکبیر و خواجه نصیر طوسی بود که تعداد آنها ۲۴۴۵ نفر بود. ابزار گردآوری اطلاعات در بخش کمی، پرسشنامه‌ی محقق ساخته و در بخش کیفی، مصاحبه نیمه ساختاریافته بوده است. نمونه مورد مطالعه برای اجرای پرسشنامه با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی چندمرحله‌ای و انجام مصاحبه‌ها با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند و گلوله برفی تعیین شدند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از دو سطح آمار توصیفی (نظیر میانگین، انحراف معیار و واریانس) و آمار استنباطی نظیر (آزمون t گروه‌های مستقل، آزمون تحلیل واریانس، آزمون فریدمن، آنوا و آزمون توکی) استفاده شد. تحلیل نتایج این پژوهش نشان می‌دهد، فقدان اولویت رویکرد بین فرهنگی در برنامه‌ریزی آموزشی و درسی، عدم تدریس دروس به یک زبان بین‌المللی، پایین بودن حقوق اعضای هیئت علمی، عدم تمایل اساتید بین‌المللی به تدریس در دانشگاه‌های ایران، فقدان حمایت‌های مالی و سازمانی جهت انجام پژوهش‌های بین‌المللی، فقدان کفایت لازم در ساختار سازمانی دانشگاه، فقدان منابع مالی و قوانین حمایتی و ضعف مهارت زبانی استادان ایرانی در انجام و نگارش پژوهش‌های مشترک بین‌المللی از مهم‌ترین عوامل امتناع استراتژی بین‌المللی شدن در خانه در دانشگاه‌های تخصصی تهران می‌باشد (فیروزجانیان و خورسندی طاسکوه، ۱۳۹۷).

خورسندی طاسکوه در مطالعه با عنوان "تحلیل مبانی نظری و اهداف بین‌المللی شدن آموزش عالی" در سال ۱۳۹۴ انجام دادند. هدف از این مطالعه با توجه به فقدان گرایش استراتژیک و نیز غنی نبودن ادبیات علمی مربوط به بین‌المللی شدن آموزش عالی به زبان فارسی، این مقاله ضمن باز مفهوم‌سازی انتقادی این ایده، رابطه آن را با پدیده جهانی شدن بررسی و تحلیل می‌کند. بعلاوه این مقاله به این پرسش اساسی پاسخ می‌دهد که سیاست‌گذاران و مدیران دانشگاه‌ها عمدتاً چه انگیزه‌ها و اهدافی را از بین‌المللی شدن تعقیب می‌کنند. روش پژوهش این مقاله کیفی، توصیفی-تحلیلی و از نوع انتقادی-اسنادی است. این مطالعه نشان می‌دهد که بین‌المللی شدن به لحاظ مفهومی در حال تغییر و تکامل است و فهم و برداشت نظری از آن با آن چیزی که در عمل اجرا و تجربه می‌شود تا حدود زیادی متفاوت است. این



مطالعه همچنین نشان می‌دهد که دامنه اهداف و سیاست‌های آموزش عالی بین‌المللی از فعالیت‌های کارکرد گرایانه نظیر برند سازی و درآمدزایی تا مؤلفه‌های آرمان‌گرایانه مانند صلح سازی و توسعه ایده‌شهروندی جهانی متغیر است (خورسندی طاسکوه، ۱۳۹۴).

لیو و گائو<sup>۱</sup> (۲۰۲۲) مطالعه‌ای با عنوان "بین‌المللی شدن آموزش عالی در چهارراه: اثرات همه‌گیری ویروس کرونا" در سال ۲۰۲۰ انجام دادند. این مطالعه از طریق یک طرح نظریه پایه سازه گرا، افکار کارشناسان را در مورد تأثیرات بحران کرونا بر بین‌المللی شدن آموزش عالی و جهت‌گیری آینده آن، با در نظر گرفتن زمینه‌های مختلف ملی و منطقه‌ای بررسی می‌کند. مصاحبه با ۲۰ پژوهشگر برجسته جهان در این زمینه نشان داد که COVID-19 اثرات پیچیده‌ای بر بین‌المللی شدن دانشگاه داشته است و لازم است چنین تأثیراتی فراتر از تمایز ساده بین چالش‌ها و فرصت‌ها در نظر گرفته شود. رویکردهای جدید برای مفهوم‌سازی و اجرای بین‌المللی سازی ضروری هستند، درحالی‌که منطق سرمایه‌داری همچنان قدرتمند است. وقتی به آینده نگاه می‌کنیم، عوامل بسیاری به‌جز ویروس کرونا بر قدرت خود تأثیر می‌گذارند. شرایط جدید الزامات جدیدی را برای بین‌المللی شدن ایجاد کرده است و بنابراین، دانش جدید برای حفظ ارتباط و پایداری آن موردنیاز است. (لیو و گائو، ۲۰۲۲)

ویکولسکو و همکاران<sup>۲</sup> (۲۰۲۲) مطالعه‌ای با عنوان "بین‌المللی سازی در خانه و مجازی: مدلی پایدار برای آموزش عالی برزیل" در سال ۲۰۲۲ انجام دادند. هدف این مطالعه تحلیل استراتژی‌های اتخاذشده توسط دانشگاه‌های برزیل برای تداوم اقدامات بین‌المللی سازی آموزش عالی در طول همه‌گیری کاست. کوید<sup>۳</sup> ۱۹ به‌عنوان مراحل توسعه بین‌المللی شدن آموزش عالی پیشنهاد داده شد که مرحله جدیدی از توسعه بین‌المللی شدن در خانه است: مجازی‌سازی. نتایج پژوهش‌ها حاکی از آن است که پس از همه‌گیری این توسعه ادامه خواهد داشت. در یک مطالعه کیفی تجربی که با شش موسسه آموزش عالی برزیل که به‌خوبی توسط رتبه‌بندی تایمز هایلر اجوکیشن<sup>۴</sup> ۲۰۲۰ ارزیابی و انجام شد، مشخص شد که اقدامات بین‌المللی سازی برای کمک به مدل جدید بین‌المللی سازی پایدار در کشور، بر اساس مجازی‌سازی بین‌المللی سازی در خانه، هدف اصلی بین‌المللی سازی آموزش عالی را برآورده می‌کند: فراهم کردن فرصت‌هایی برای همه دانشجویان برای توسعه دیدگاه‌های بین‌المللی و شایستگی‌های بین فرهنگی در طول کوید شکل‌دهنده‌ی آن بوده است. (ویکولسکو و همکاران، ۲۰۲۲)

## روش پژوهش

این پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از نظر ماهیت داده‌ها و سبک تحلیل در گروه پژوهش‌های کیفی قرار گرفته است. روش جمع‌آوری داده‌ها در این پژوهش مبتنی بر اطلاعات اسنادی و ابزار گردآوری داده‌ها نیز اسناد و مدارک گذشته است. در پژوهش حاضر جامعه آماری، ۷۸۵ پژوهش منتشرشده در پایگاه‌های اطلاعاتی علمی معتبر داخلی و خارجی بود که بر اساس کلیدواژه‌های تعریف‌شده و به‌منظور دستیابی به نمونه‌ای نظری که اشباع نظری را موجب شود، پیمایش شدند. مطالعات در محدوده زمانی ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۴ و بر اساس کلیدواژه‌های مشخص شده جستجو شدند. در زمینه نمونه‌گیری، ۱۲ مطالعه مرتبط با استفاده از رویکرد هدفمند انتخاب شد.

شیوه انجام این پژوهش فراترکیب<sup>۵</sup> است. فراترکیب یکی از روش‌های فرا مطالعه است. فرا مطالعه یک تجزیه و تحلیل عمیق از کارهای پژوهشی انجام شده در یک حوزه خاص است. فرا مطالعه به چهار بخش فرا تحلیل (تحلیل کمی یافته‌های پژوهش‌های گذشته)، فراترکیب

<sup>1</sup> Liu, J., & Gao

<sup>2</sup> Woicolesco, V. G., Cassol-Silva, C. C., & Morosini

<sup>3</sup> COVID-19

<sup>4</sup> Times Higher Education 2020

<sup>5</sup> Meta-synthesis



(تحلیل کیفی یافته‌های پژوهش‌های گذشته)، فراروا (تحلیل روان‌شناسی پژوهش‌های گذشته) و فرا نظریه (تحلیل نظریه‌های پژوهش‌های گذشته) تقسیم می‌شود (زیمر<sup>۱</sup>، ۲۰۰۶).

از میان روش‌های اشاره‌شده، روش فراترکیب در بین پژوهش‌های فرا مطالعه بیشترین کاربرد را دارد که ترکیبی تفسیری از یافته‌های کیفی ارائه می‌نماید، به گونه‌ای که نتیجه ترکیب، بیش از مجموع یافته‌های منابع مورد استفاده است. (سندلوسکی و باروسو<sup>۲</sup>، ۲۰۰۷)

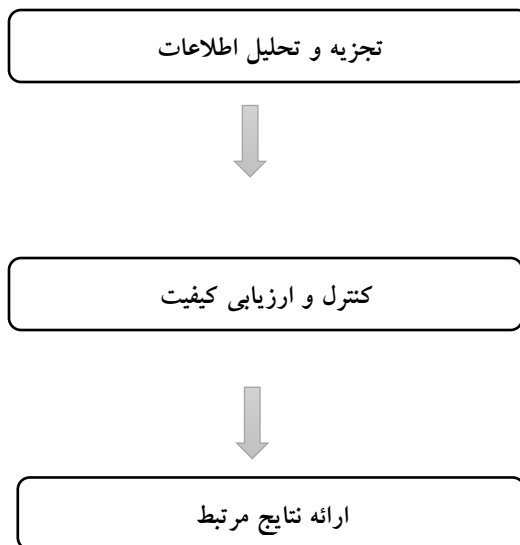
به‌طور کلی، فراترکیب نوعی مطالعه کیفی است که اطلاعات و یافته‌های مستخرج از مطالعات کیفی دیگر با موضوع مرتبط و مشابه را بررسی می‌کند. در نتیجه، نمونه مورد نظر برای فراترکیب، از مطالعات کیفی منتخب و بر اساس ارتباط آن‌ها با سؤال پژوهش ساخته می‌شود. (نوبلی و هاری<sup>۳</sup>، ۱۹۹۸) همانند آنچه در شکل شماره ۱ دیده می‌شود شامل مراحل هفتگانه پژوهشی است که با سوالات و اهداف پژوهش آغاز می‌شود، پس از مرور و ادبیات پژوهش در ادامه به جستجو و انتخاب مقالات مرتبط با پژوهش می‌رسد که در گام بعدی به کشف و استخراج اطلاعات می‌رسد و در نهایت با تجزیه و تحلیل اطلاعات به کنترل و ارزیابی کیفیت منتج می‌شود و با ارائه نتایج مرتبط به پایان می‌رسد. این مسیر در شکل ۱ نشان داده شده است.



<sup>1</sup> Zimmer

<sup>2</sup> Sandelowski, M., & Barroso, J.

<sup>3</sup> Noblit, G. W., & Hare, R. D



شکل (۱): مراحل هفتگانه پژوهش

#### مرحله اول: تنظیم سؤالات و اهداف پژوهش تحقیق:

جهت طراحی و تنظیم سؤال یا اهداف پژوهش ممکن است از پارامترها و رویکردهای مختلفی از جمله؛ نوع مطالعات، جامعه مورد مطالعه، روش مطالعه و سایر موارد دیگر بهره گرفته شود. در این مطالعه، سؤال زیر مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت:

"عوامل مؤثر در بین‌المللی سازی آموزش عالی در دانشگاه‌های تخصصی کدام‌اند؟"

#### مرحله دوم: مرور و ادبیات پژوهش

در این مرحله از پژوهش، محقق با استفاده از پایگاه‌های داده مرتبط با حوزه موضوع پژوهش، همچنین با استفاده از کلیدواژه‌های مناسب اقدام به جستجو مقالات نموده است. در جدول شماره ۱ معیارهای پذیرش و عدم پذیرش مقالات ارائه شده است.

جدول شماره ۱: معیارهای پذیرش و عدم پذیرش مقالات

معیارها و شرایط	معیار پذیرش مقالات	معیار عدم پذیرش مقالات
زبان پژوهش	فارسی-انگلیسی	غیر از زبان فارسی و انگلیسی
زمان اتمام پژوهش	در محدوده زمانی ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۴	مطالعات منتشر شده قبل از سال ۲۰۱۵
روش پژوهش	کیفی و آمیخته	مطالعات غیر از روش کیفی و آمیخته

جامعه مورد مطالعه	دانشگاه تخصصی، آموزش عالی	غیر از حوزه آموزش عالی
شرایط مورد مطالعه	عوامل مؤثر در بین‌المللی شدن در خانه	غیر از موارد ذکر شده و مطالعات انجام شده به صورت کلی در خصوص بین‌المللی سازی
نوع مطالعه	مقالات چاپ شده در نشریات معتبر داخلی و خارجی	مطالب غیر علمی و مقالات نامعتبر و نظرات شخصی

### مرحله سوم: جستجو و انتخاب مقالات مرتبط

در این مرحله از تحقیق، پژوهشگران مقالات جستجو شده را مورد بررسی و بازبینی قرار دادند. فرآیند بازبینی و انتخاب مقالات به صورت خلاصه در شکل ۲ ارائه شده است.

بعد از بررسی و ارزیابی مقالات جستجو شده، کیفیت و روش شناختی مقالات ارزیابی گردیدند. هدف از انجام این مرحله، شناسایی و حذف مقالات نامرتبط با موضوع پژوهش بود. برخی از مطالعات علی‌رغم داشتن کلیدواژه‌ای بین‌المللی آموزش، به دلیل جامعه خارج از آموزش عالی بودند، از روند مطالعه حذف شدند. پس از اعمال معیارهای پذیرش و عدم پذیرش مقالات، در نهایت مطالعات مرتبط، مطابق با شکل شماره ۲ در روند مطالعه وارد شدند.



## شکل شماره ۲: روند بازبینی و انتخاب مقالات

### مرحله چهارم: استخراج اطلاعات

در فرایند فراترکیب، به‌طور پیوسته مقالات منتخب و نهایی شده به‌منظور دستیابی به یافته‌های درون مطالعات، چندین بار بازخوانی شدند و اطلاعات مرتبط، مطابق با ابزار گردآوری داده اطلاعات استخراج گردید.

### مرحله پنجم: تجزیه و تحلیل اطلاعات:

هدف فراترکیب ایجاد تفسیرهای یکپارچه و جدید از یافته‌ها است. پژوهشگر در طول تجزیه و تحلیل موضوع‌ها یا تم‌هایی را جستجو می‌کند که در میان مطالعات موجود در فراترکیب پایدار شده‌اند. در این مرحله از پژوهش، ابتدا تمام عوامل استخراج‌شده از مطالعات پیشین، کد در نظر گرفته شد و سپس با در نظر گرفتن مفهوم هریک از این کدها، آن‌ها را در مفهومی مشابه دسته‌بندی گردیدند. به این صورت پژوهشگر تم‌ها یا موضوعاتی را شکل می‌دهد و یک طبقه‌بندی را ایجاد و طراحی می‌کند و طبقه‌بندی مشابه و مربوط را در موضوعی قرار می‌دهد که آن را به بهترین نحو توصیف می‌کند. این مرحله که حساس‌ترین مرحله فراترکیب است، باید با دقت خاصی انجام شود.

### مرحله ششم: کنترل و ارزیابی کیفیت:

در روش فراترکیب محققان رویه‌های زیر را برای حفظ کیفیت در مطالعه خود در نظر می‌گیرند. در سراسر تحقیق، محققان تلاش می‌کنند برای کیفیت‌بخشی به یافته‌های پژوهش حاضر توضیحات روشن و واضح از اقدامات انجام شده در هر گام ارائه نمایند؛

- محققان هر دو راهکار جستجوی الکترونیک و دستی را در چندین مرتبه جستجو به کار می‌برند تا مقالات مربوط را پیدا کنند؛
- پژوهشگران از روش‌های کنترل کیفیت در مطالعات کیفی استفاده می‌کنند.

### مرحله هفتم: ارائه نتایج:

در گام نهایی فرایند فراترکیب، یافته‌های حاصل از مراحل پیشین ارائه می‌شود. در این مرحله یافته‌های حاصل از مراحل قبل در قالب یک مدل مفهومی ارائه می‌شود.

### یافته‌های پژوهش

در فرآیند جستجوی مقالات، تعداد ۱۲ مطالعه مرتبط با بین‌المللی شدن در آموزش عالی یا دانشگاه‌های تخصصی یافت شد. عمده مطالعات انجام شده در خارج از کشور ایران انجام گرفتند. بازه زمانی مطالعات استخراج شده بین سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۳ بوده است. اطلاعات مرتبط با مقالات و مطالعات یافت شده در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول شماره ۲: اطلاعات مرتبط با مقالات وارد شده به مطالعه

ردیف	نویسنده	سال	کشور	هدف	رفرنس
۱	ارانگ خیو <sup>۱</sup>	۲۰۲۳	سوئیس	بین‌المللی سازی در خانه: چالش‌ها و استراتژی‌ها	(ارانگ خیو، ۲۰۲۳)
۲	مندازا <sup>۲</sup> و همکاران	۲۰۲۳	انگلستان	ادغام و بین‌المللی سازی آموزش عالی در خانه	(مندازا و همکاران، ۲۰۲۳)
۳	رابرت <sup>۳</sup> و همکاران	۲۰۲۳	آلبانی	پیاده‌سازی رویکرد مجازی و بین‌المللی سازی در خانه در نظام آموزش عالی آلبانی	(رابرت و همکاران، ۲۰۲۳)
۴	وایکلسکو <sup>۴</sup> و همکاران	۲۰۲۲	برزیل	بین‌المللی سازی در خانه: مدلی پایدار برای آموزش عالی	(وایکلسکو و همکاران، ۲۰۲۲)
۵	گل‌سینگ و یانگ <sup>۵</sup>	۲۰۲۲	تایوان	مقدمه‌ای بر بین‌المللی سازی در خانه	(گل‌سینگ و یانگ، ۲۰۲۲)
۶	شاما <sup>۶</sup>	۲۰۲۰	هند	تقویت نظام آموزش عالی با استفاده از بین‌المللی سازی در خانه	(شاما ۲۰۲۰)
۷	آلمیدا و همکاران <sup>۷</sup>	۲۰۱۹	انگلستان	بین‌المللی سازی در خانه: دیدگاه‌هایی از شمال و جنوب جهانی	(آلمیدا و همکاران، ۲۰۱۹)
۸	جمشید و آنس <sup>۸</sup>	۲۰۱۸	مالزی	ترویج بین‌المللی سازی در خانه در مؤسسات آموزش عالی	(جمشید و آنس، ۲۰۱۸)
۹	کانها <sup>۹</sup> و همکاران	۲۰۱۷	برزیل	دانشجویان آفریقایی در دانشگاه‌های برزیل: چالش‌های بین‌المللی شدن در خانه	(کانها و همکاران، ۲۰۱۷)
۱۰	اشکورا <sup>۱۰</sup>	۲۰۱۵	ژاپن	بین‌المللی سازی در خانه از طریق دوره‌های انگلیسی	(اشکورا، ۲۰۱۵)
۱۱	احمدی و همکاران	۱۴۰۰	ایران	آموزش عالی حوزه سلامت و بین‌المللی سازی آموزش پزشکی در زمان پاندمی کووید-۱۹	(احمدی و همکاران، ۱۴۰۰)
۱۲	فیروزجائیان و طاسکوه	۱۳۹۷	ایران	موانع بین‌المللی سازی دانشگاه‌های تخصصی با استفاده از رویکرد بین‌المللی شدن در خانه (IAH)	(فیروزجائیان و طاسکوه، ۱۳۹۷)

پس از شناسایی مطالعات و مقالات مرتبط با موضوع پژوهش، نتایج و یافته‌های مقالات یافت شده در سه گروه (مضامین فراگیر، مضامین سازمان دهنده و کد) طبقه‌بندی و استخراج گردید. آن‌چنان که در جدول شماره ۳ دیده می‌شود، پس از تجزیه و تحلیل، در نهایت یافته‌های

<sup>1</sup> Eryong Xue  
<sup>2</sup> Mendoza  
<sup>3</sup> Rubarth  
<sup>4</sup> Woicolesco  
<sup>5</sup> Gosling & Yang  
<sup>6</sup> Sharma  
<sup>7</sup> Almeida  
<sup>8</sup> Jamshed & Anees  
<sup>9</sup> Cunha  
<sup>10</sup> Ishikura

مطالعه در ۶ مضامین فراگیر (برنامه و محتوای درسی، روش و فرآیند آموزشی، توسعه و پژوهش، فناوری اطلاعات، ساختار و زیرساخت و بعد فرهنگی)، ۱۱ مضامین سازمان دهنده (برنامه‌ریزی درسی، محتوای دوره/درس، روش آموزش، مدرس، یادگیرنده/دانشجو، تحقیقات بین‌المللی، مهارت و تجهیزات، افزایش دسترسی، ساختار، فراهم‌سازی زیرساخت‌ها و اخلاق و فرهنگ) شناسایی و طبقه‌بندی شدند.

نتایج تجزیه و تحلیل فراترکیب در جدول شماره ۳ ارائه گردیده است.

جدول شماره ۳: تجزیه و تحلیل فراترکیب مقالات و مطالعات استخراج شده

مضامین فراگیر	مضامین سازمان دهنده	کد
برنامه و محتوای درسی	برنامه‌ریزی درسی	برنامه‌ریزی جهت دروس کاربردی، شناسایی نیازهای آموزشی، ارائه آموزش‌های مبتنی بر نیاز، آموزش جامعه‌محور، بازنگری آیین‌نامه‌های آموزشی، بازتعریف برنامه‌های درسی
	محتوای دوره/درس	به‌روزرسانی دوره‌های درسی و آموزشی، ارائه دوره‌های آموزش زبان، توانمندسازی ارکان آموزشی، بهره‌گیری از کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی آنلاین و بین‌المللی، ارائه فرصت‌های آموزشی، ایجاد فرصت یکسان برای دانشجویان و فراهم‌سازی و رایگان نمودن دوره‌های آموزشی بین‌المللی
روش و فرآیند آموزشی	روش آموزش	یاددهی به چند زبان بین‌المللی، تقویت استراتژی خود راهبردی به‌جای یادگیری، استفاده از شبیه‌سازها در آموزش، الزام به گذراندن چند دوره آموزشی بین‌المللی، ایجاد حس مسئولیت در مخاطبان، به اشتراک گذاشتن اطلاعات و دانش
	مدرس	بهره‌گیری از اساتید مسلط به زبان‌های خارجی، الزام به آموزش چندزبانه بین‌المللی، ایجاد انگیزه و حمایت مالی، بهره‌گیری از فارغ‌التحصیلان خارجی
توسعه و پژوهش	یادگیرنده/دانشجو	مشارکت فعال در یادگیری، توسعه مهارت‌های عمومی، ایجاد دیدگاه حرفه‌ای در دانشجو، یادگیری بین‌رشته‌ای، مستقل بودن و خود راهبردی، تقویت زبان خارجی، یادگیری چندزبانه
	تحقیقات بین‌المللی	انجام پژوهش‌های بین‌المللی و مشترک، معرفی حیطه‌های تحقیقاتی بین‌المللی، همکاری و مشارکت با محققان خارجی
فناوری اطلاعات	مهارت و تجهیزات	ارائه دوره‌های مناسب جهت مهارت کار با کامپیوتر، بهره‌گیری از بستر شبکه‌های مجازی، ارتقاء تجهیزات و ساختارهای فناوری اطلاعات
	افزایش دسترسی	ارائه بسترهای اینترنتی ارزان یا رایگان به دانشجویان و مجامع آموزشی، اجازه دسترسی به منابع پولی و یا عدم دسترسی
ساختار و زیرساخت	ساختار	بازنگری ساختار سازمانی دانشگاه‌ها، درک و رفع چالش ساختاری در بین‌المللی سازی
	فراهم‌سازی زیرساخت‌ها	ایجاد تعهد در مدیران و سیاست‌گذاران به منظور فراهم‌سازی زیرساخت‌ها، حمایت مالی از دانشجویان

بعد فرهنگی	اخلاق و فرهنگ	تقویت ابعاد فرهنگی آموزش بین‌المللی، درونی سازی مفاهیم اخلاقی، ارتباط با سایر فرهنگ‌ها، ایجاد روابط بین‌المللی به‌منظور شناسایی فرهنگ‌ها
------------	---------------	--

مضامین فراگیر اول برنامه و محتوای درسی بود که شامل مضامین سازمان دهنده و کدهای؛ برنامه‌ریزی درسی (برنامه‌ریزی جهت دروس کاربردی، شناسایی نیازهای آموزشی، ارائه آموزش‌های مبتنی بر نیاز، آموزش جامعه‌محور، بازنگری آیین‌نامه‌های آموزشی، بازتعریف برنامه‌های درسی) و محتوای دوره/درس (به‌روزرسانی دوره‌های درسی و آموزشی، ارائه دوره‌های آموزش زبان، توانمندسازی ارکان آموزشی، بهره‌گیری از کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی آنلاین و بین‌المللی، ارائه فرصت‌های آموزشی، ایجاد فرصت یکسان برای دانشجویان و فراهم‌سازی و رایگان نمودن دوره‌های آموزشی بین‌المللی) بود.

مضامین فراگیر دوم روش و فرآیند آموزشی بود که شامل مضامین سازمان دهنده و کدهای؛ روش آموزش (یاددهی به چند زبان بین‌المللی، تقویت استراتژی خود راهبردی به‌جای یادگیری، استفاده از شبیه‌سازها در آموزش، الزام به گذراندن چند دوره آموزشی بین‌المللی، ایجاد حس مسئولیت در مخاطبان، به اشتراک گذاشتن اطلاعات و دانش)، مدرس (بهره‌گیری از اساتید مسلط به زبان‌های خارجی، الزام به آموزش چندزبانه بین‌المللی، ایجاد انگیزه و حمایت مالی، بهره‌گیری از فارغ‌التحصیلان خارجی) و یادگیرنده/دانشجو (مشارکت فعال در یادگیری، توسعه مهارت‌های عمومی، ایجاد دیدگاه حرفه‌ای در دانشجو، یادگیری بین‌رشته‌ای، مستقل بودن و خود راهبردی، تقویت زبان خارجی، یادگیری چندزبانه) بود.

مضامین فراگیر سوم توسعه و پژوهش بود که شامل مضامین سازمان دهنده تحقیقات بین‌المللی و کدهای (انجام پژوهش‌های بین‌المللی و مشترک، معرفی حیطه‌های تحقیقاتی بین‌المللی، همکاری و مشارکت با محققان خارجی) بود.

مضامین فراگیر چهارم فناوری اطلاعات بود که شامل مضامین سازمان دهنده و کدهای؛ مهارت و تجهیزات (ارائه دوره‌های مناسب جهت مهارت کار با کامپیوتر، بهره‌گیری از بستر شبکه‌های مجازی، ارتقاء تجهیزات و ساختارهای فناوری اطلاعات) و افزایش دسترسی (ارائه بسترهای اینترنتی ارزان یا رایگان به دانشجویان و مجامع آموزشی، اجازه دسترسی به منابع پولی و یا عدم دسترسی) بود.

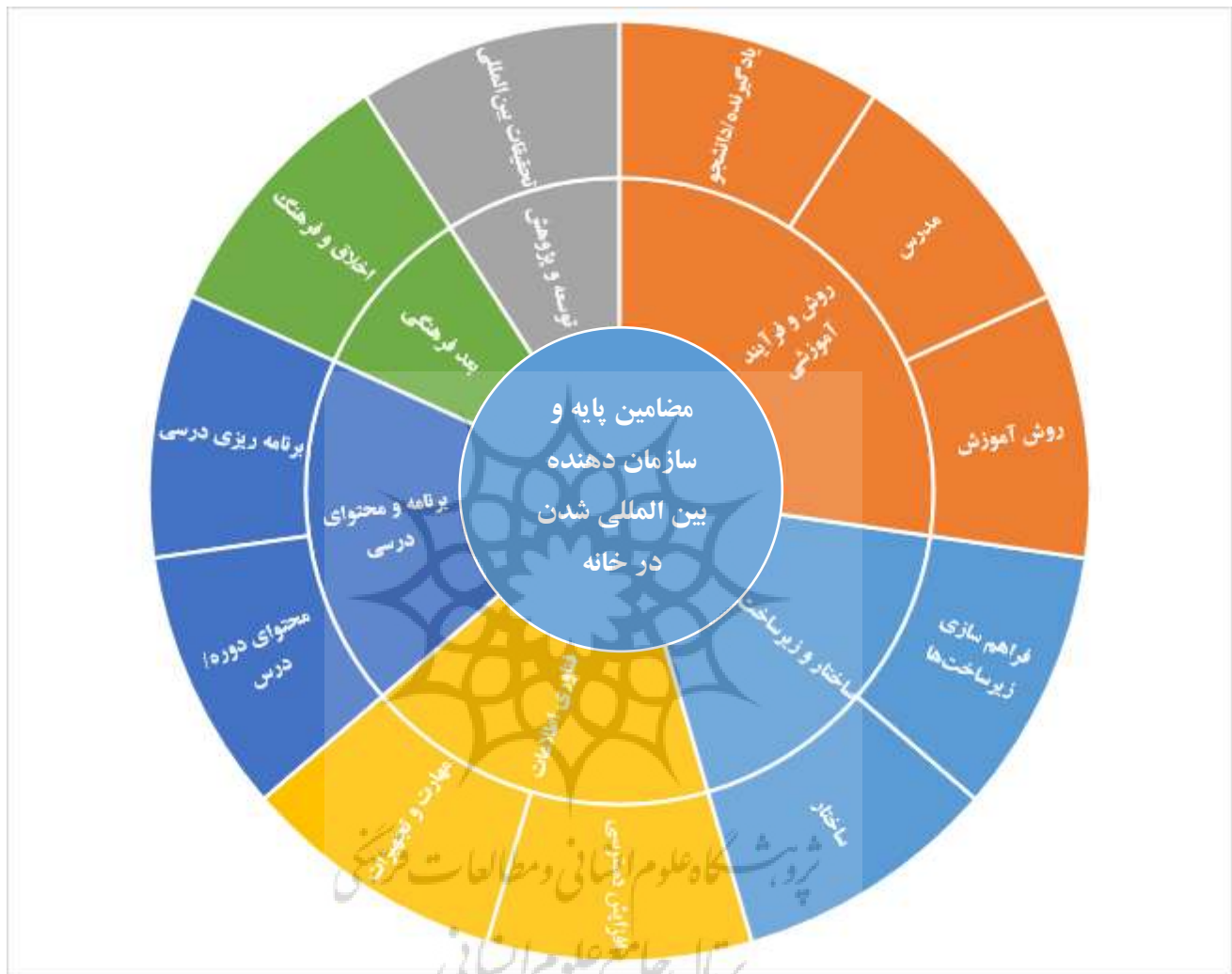
مضامین فراگیر پنجم ساختار و زیرساخت بود که شامل مضامین سازمان دهنده و کدهای ساختار (بازنگری ساختار سازمانی دانشگاه‌ها، درک و رفع چالش ساختاری در بین‌المللی سازی) و فراهم‌سازی زیرساخت‌ها (ایجاد تعهد در مدیران و سیاست‌گذاران به‌منظور فراهم‌سازی زیرساخت‌ها، حمایت مالی از دانشجویان) بود.

مضامین فراگیر ششم بعد فرهنگی بود که شامل مضامین سازمان دهنده اخلاق و فرهنگ و کدهای (تقویت ابعاد فرهنگی آموزش بین‌المللی، درونی سازی مفاهیم اخلاقی، ارتباط با سایر فرهنگ‌ها، ایجاد روابط بین‌المللی به‌منظور شناسایی فرهنگ‌ها) بود.

در نهایت، پس از ارائه یافته‌های فراترکیب بر اساس یافته‌های جدول شماره ۳، مضامین پایه و سازمان دهنده بین‌المللی شدن در خانه برای دانشگاه‌های تخصصی در قالب مدل مفهومی شکل شماره ۳ ارائه شده است: در این مدل ابعاد بین‌المللی شدن در خانه در دانشگاه‌های



تخصصی عبارت‌اند از: برنامه و محتوای درسی، روش و فرآیند آموزشی، توسعه و پژوهش، فناوری اطلاعات، ساختار و زیرساخت و بعد فرهنگی.



شکل شماره ۳- مضامین پایه و سازمان دهنده بین‌المللی شدن در خانه برای دانشگاه‌های تخصصی

### بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی عوامل مؤثر در بین‌المللی شدن در خانه برای دانشگاه‌های تخصصی انجام شد. در این پژوهش صرفاً مطالعات مرتبط با بین‌المللی شدن در خانه مورد بحث و بررسی قرار گرفتند. همان‌طور که در بخش یافته‌ها اشاره گردید، یافته‌های مطالعات وارد شده به صورت موضوعی طبقه‌بندی شدند.

نتایج مطالعه در ۶ دسته اصلی (مضامین فراگیر) به شرح: برنامه و محتوای درسی، روش و فرآیند آموزشی، توسعه و پژوهش، فناوری اطلاعات، ساختار و زیرساخت و بعد فرهنگی شناسایی و استخراج شدند.

یافته‌های مرتبط با مضامین فراگیر "برنامه و محتوای درسی" نشان داد که برنامه‌ریزی درسی و محتوای دوره/درس در راستای بین‌المللی شدن در خانه از اهمیت به سزایی برخوردار هستند. بدین‌صورت برنامه و محتوای دروس باید به نحوی باشد که نیاز آموزشی و فرصت‌های لازم را برای یادگیری بین‌المللی برای دانشجویان فراهم نماید. در این راستا نتایج مطالعات؛ ارانگ خیو، مندازا و همکاران، رابرت و همکاران، آلمیدا و همکاران، احمدی و همکاران و فیروزجائیان و طاسکوه نشان داد که برنامه‌ریزی دروس مبتنی بر نیازهای آموزشی و جامعه‌محور، بازنگری آیین‌نامه‌های آموزشی و برنامه‌های درسی، به‌روزرسانی دوره‌های درسی و آموزشی، توانمندسازی ارکان آموزشی (استاد، دانشجو و مرکز آموزشی)، استفاده از کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی آنلاین و بین‌المللی، ارائه فرصت‌های آموزشی و ایجاد فرصت یکسان برای دانشجویان از مهم‌ترین عوامل مؤثر در بین‌المللی سازی دانشگاه‌ها می‌باشند. (ارانگ خیو، ۲۰۲۳، مندازا و رابرت و همکاران، ۲۰۲۳، آلمیدا و همکاران، ۲۰۱۹، احمدی و همکاران، ۱۴۰۰، فیروزجائیان و طاسکوه، ۱۳۹۷) آنچه در مقالات و گزارش‌ها مشخص است، محتوای دروس و دوره‌های آموزشی وضعیت موجود، اهمیت رویکرد بین‌المللی شدن را تحت تأثیر قرار داده است و یا به عبارتی انگیزه فراگیران را جهت حرکت به سمت بین‌المللی شدن را کاهش داده است که این چالش نیازمند تدابیر و راهبردهای ویژه می‌باشد و لازم است در تدوین برنامه و محتوای دروس به آن توجه گردد.

در حقیقت برنامه درسی و محتوای دروس و آموزش یکی از اساس و بنیاد ایجاد انگیزه و اقدام برای تلاش دانشجو و اساتید در بین‌المللی سازی آموزش عالی هستند و در صورتی که مبتنی بر نیاز دانشجو و جامعه نباشند، رویکرد بین‌المللی سازی را با چالش و موانع روبه‌رو می‌سازد.

یافته‌های مرتبط با مضامین فراگیر "روش و فرآیند آموزشی" نشان داد که ابعاد روش آموزش، مدرس و یادگیرنده یا دانشجو یکی از عناصر مهم و تأثیرگذار در بین‌المللی شدن می‌باشند. مواردی از قبیل؛ آموزش به چند زبان بین‌المللی، تقویت استراتژی خود راهبردی به‌جای یادگیری، استفاده از شبیه‌سازها در آموزش، الزام به گذراندن چند دوره آموزشی بین‌المللی، ایجاد حس مسئولیت در مخاطبان، به اشتراک گذاشتن اطلاعات و دانش، بهره‌گیری از اساتید مسلط به زبان‌های خارجی، الزام به آموزش چندزبانه بین‌المللی، ایجاد انگیزه و حمایت مالی، بهره‌گیری از فارغ‌التحصیلان خارجی، مشارکت فعال در یادگیری، توسعه مهارت‌های عمومی، ایجاد دیدگاه حرفه‌ای در دانشجو و یادگیری بین‌رشته‌ای مهم‌ترین عوامل مؤثر و مهم در تقویت و ارتقاء فرآیند آموزشی شناسایی شدند. بدین‌صورت چنانچه فرآیند آموزشی تقویت گردد، دانشجویان و اساتید بر اساس روش و فرآیند درست ملزم به طی دوره‌های بین‌المللی خواهند بود.

موارد مذکور در مطالعات مندازا و همکاران، اشکورا، رابرت و همکاران، گل‌سینگ و یانگ، شاما، جمشید و آنس و فیروزجائیان و طاسکوه مور تأکید قرار گرفته است. (شاما، ۲۰۲۰، مندازا و همکاران، ۲۰۲۳، رابرت و همکاران، ۲۰۲۳، گل‌سینگ و یانگ، ۲۰۲۲، اشکورا، ۲۰۱۵، جمشید و آنس ۲۰۱۸، فیروزجائیان و طاسکوه، ۱۳۹۷) تقویت روش‌های آموزش، برنامه هدایت و شرح وظایف مدرس و یادگیرنده یکی از اجزای اصلی رویکرد بین‌المللی شدن می‌باشد که لازم است انگیزه و اقدامات لازم برای ارتقاء این مهم صورت پذیرد و حس مسئولیت و پاسخگویی را حاصل نماید.

"توسعه و پژوهش" یکی دیگر از مضامین فراگیر مطالعه بود. نتایج مطالعات ارانگ خیو، رابرت و همکاران، آلمیدا و همکاران، احمدی و همکاران و فیروزجائیان و طاسکوه حاکی از این بود که انجام پژوهش‌های بین‌المللی و مشترک، معرفی حیطه‌های تحقیقاتی بین‌المللی و

همکاری و مشارکت با محققان خارجی از اهم موضوعاتی هستند که نیاز است در بین‌المللی سازی در خانه باید مورد توجه قرار گیرند. (ارانگ خیو، ۲۰۲۳، رابرت و همکاران، ۲۰۲۳، آلمیدا و همکاران، ۲۰۱۹، احمدی و همکاران، ۱۴۰۰، فیروزجائیان و طاسکوه، ۱۳۹۷)

فناوری اطلاعات چهارمین مضامین فراگیر مهم در بین‌المللی سازی در خانه شناسایی و استخراج گردید. مهارت و تجهیزات و همچنین افزایش دسترسی از دو بعد مهم در دستیابی به این مضمون از طریق مواردی چون؛ ارائه دوره‌های مناسب جهت مهارت کار با کامپیوتر، بهره‌گیری از بستر شبکه‌های مجازی، ارتقاء تجهیزات و ساختارهای فناوری اطلاعات، ارائه بسترهای اینترنتی ارزان یا رایگان به دانشجویان و مجامع آموزشی، اجازه دسترسی به منابع پولی و یا عدم دسترسی مورد بحث و بررسی قرار گرفتند و عوامل مذکور در مطالعات رابرت و همکاران، گل‌سینگ و یانگ، شاما، جمشید و آنس و احمدی و همکاران تأکید قرار گرفته است. (رابرت و همکاران، ۲۰۲۳، گل‌سینگ و یانگ، ۲۰۲۲، اشکورا، ۲۰۱۵، جمشید و آنس، ۲۰۱۸، احمدی و همکاران، ۱۴۰۰) بستر سازی و فراهم‌سازی زیرساخت‌های الکترونیکی و اطلاعاتی یکی از مهم‌ترین عوامل در موفقیت بین‌المللی سازی آموزش عالی بوده در بسیاری از مقالات و گزارش‌ها نیز مورد تأکید قرار گرفته است. لذا توجه به این امر بسیار ضروری بوده و لازم است سیاست‌گذاران در این حوزه راهکارهای اجرایی و عملیاتی ارائه نمایند.

بر اساس نتایج مطالعات رابرت و همکاران، گل‌سینگ و یانگ، شاما، جمشید و آنس و احمدی و همکاران، بازنگری ساختار سازمانی دانشگاه‌ها، درک و رفع چالش ساختاری در بین‌المللی سازی، ایجاد تعهد در مدیران و سیاست‌گذاران به منظور فراهم‌سازی زیرساخت‌ها و حمایت مالی از دانشجویان از مهم‌ترین اقدامات در فراهم‌سازی و بازنگری مضامین فراگیر "ساختار و زیرساخت" شناسایی شدند. (رابرت و همکاران، ۲۰۲۳، گل‌سینگ و یانگ، ۲۰۲۲، شاما، ۲۰۲۰، جمشید و آنس، ۲۰۱۸، احمدی و همکاران، ۱۴۰۰)

"بعد فرهنگی" یکی دیگر از عوامل مؤثر در بین‌المللی سازی در خانه شناسایی گردید. نتایج مطالعات؛ ارانگ خیو، گل‌سینگ و یانگ، شاما، کانها و همکاران، رابرت و همکاران و احمدی و همکاران نشان داد که تقویت ابعاد فرهنگی آموزش بین‌المللی، درونی سازی مفاهیم اخلاقی، ارتباط با سایر فرهنگ‌ها و ایجاد روابط بین‌المللی به منظور شناسایی فرهنگ‌ها از عوامل مؤثری هستند که به ایجاد فرهنگ نزدیک به هم و همچنین ارتقاء رویکرد بین‌المللی سازی کمک خواهند کرد. (رابرت و همکاران، ۲۰۲۳، گل‌سینگ و یانگ، ۲۰۲۲، اشکورا، ۲۰۱۵، کانها و همکاران، ۲۰۱۷، ارانگ خیو، ۲۰۲۳، احمدی و همکاران، ۱۴۰۰) در کشور ایران به لحاظ تفاوت فرهنگی با برخی از کشورها، امکان محدودیت و تبادل دانش وجود دارد که لازم است در مطالعه‌های مختلف به این امر پرداخته شود و راهکارهای اجرایی ارائه گردد.

نتایج پژوهش حاکی از این بود که با اقداماتی نظیر بازنگری و تصحیح برنامه و محتوای درسی، ارتقاء روش و فرآیند آموزشی، توسعه و پژوهش، ارتقاء فناوری اطلاعات، بازنگری و اصلاح ساختار و زیرساخت و ارتقاء بعد فرهنگی می‌توان ضمن غلبه بر چالش‌های موجود در بین‌المللی سازی در خانه به ارتقای کیفیت فرآیند آن نیز کمک نمود. با توجه به مطالعات انجام شده، مشاهده گردید، فرآیند و رویکرد بین‌المللی شدن در خانه به‌طور چشمگیری در بسیاری از کشورهای جهان در حال انجام است. حال با عنایت به چالش‌ها و موانع موجود در بین‌المللی شدن در خانه، ضروری به نظر می‌رسد بسته‌های ایجاد تحول و نوآوری در بین‌المللی شدن در خانه برای دانشگاه‌های تخصصی بالأخص آموزش عالی مورد بازبینی قرار گیرد.

در پایان بر اساس یافته‌های این پژوهش، توصیه‌های سیاستی و اجرایی زیر برای بین‌المللی شدن در خانه پیشنهاد می‌گردد:

- بازنگری برنامه و محتوای درسی

- به روز نمودن و بازنگری روش و فرآیند آموزشی در دانشگاه‌های تخصصی به صورت پایلوت
- ارتقاء و توسعه پژوهش و تحقیقات فرامرزی با همکاری سایر دانشگاه‌های خارجی
- ارتقا و توسعه فناوری اطلاعات در جهت افزایش بهره‌مندی اساتید و دانشجویان از فرصت‌های خارجی
- بازنگری و ارتقاء زیرساخت‌ها و ابعاد فرهنگی بین‌المللی شدن در خانه

## تشکر و قدردانی

پژوهشگران از تمامی نویسندگان مقالات استفاده‌شده در این پژوهش و همچنین از تمامی کسانی که در به سرانجام رساندن این مطالعه کمک کردند، تشکر و سپاسگزاری می‌نمایند.

## منابع

- Ahmadi Suleiman, Akbari Jur Hamid, Namaki Ali, Porukhoshuri Seydeh nagar and Jazayeri Sadaf. (1400). Synchronization of higher education in the field of health and internationalization of medical education during the covid-19 pandemic. *Research in Medical Sciences Education*, 4(13): 1-18.
- Almeida, J., Robson, S., Morosini, M., Baranzeli, C. (2019). Understanding internationalization at home: Perspectives from the global North and South. *European Educational Research Journal*, 18(2), 200-217.
- Beelen, J., & Jones, E (2015). Redefining internationalization at home. In A. Curaj, L. Matei, R. Pricopie, J. Salmi, & P. Scott (Eds.), *The European higher education area: Between critical reflections and future policies* (pp. 11–13). Dordrecht, The Netherlands: Springer.
- Cunha, M. I. D., Volpato, G., Rocha, M. A. M., & Pinto, M. M. (2017). Estudantes africanos em universidades brasileiras: os desafios da internacionalização “às avessas” no cotidiano universitário. *Educação*, 40(3), 469-480.
- De Wit, H. (2020). The future of internationalization of higher education in challenging global contexts. *ETD: Educação Temática Digital*, 22(3), 538-545.
- Delors, J. (1997). *Education: The treasure within*. Mexico City, Mexico: Ediciones de la UNESCO
- Enayati Taraneh; Zanganeh Mohammad Javad and Yousefi Saeedabadi Reza. (2018). Identifying obstacles to the internationalization of Golestan University of Medical Sciences and its impact on organizational adaptability. *Educational Management Research*, 10(40): 39-55.
- Fashalanj, Leila (2018), "Reviewing the status of internationalization of higher education: the case of Imam Khomeini International University". Master's thesis in higher education management. University of Tehran.
- Fatemeh Behjati Ardakani and Mohammad Hossein Yarmohamedian. (2017). Investigating the internationalization of the higher education system in the countries of America, Canada and Australia and setting a suitable model in Iran. *Bimonthly scientific-research journal of a new approach in educational management*, 9(35): 1-18.
- Fathi Vajargah kourosh, Arefi Mahbubeh; Zamani Manaesh Hamed. (2012). Examining the challenges of international higher education in Shahid Beheshti University. 20(3)
- Gacel-Avila, J. (2005). The Internationalisation of Higher Education: A Paradigm for Global Citizenry, *Journal of Studies in International Education*, 9 (2): 121-135.
- Gosling, M., & Yang, W. (2022). Introducing Internationalisation at Home: Learning satisfaction under the Content and Language Integrated Learning approach. *Learning and Teaching*, 15(1), 46-66.

- Hosseini Moghadam Mohammad. (2018). International higher education portals and the future of regional development in Iran. *Strategy*, 28(93): 33-58.
- Hudzik, J., K., & McCarthy, J., S. (2012). Leading comprehensive internationalization: Strategy and tactics for action (Comprehensive Report). Retrieved from NAFSA: Association of International Educators
- Ishikura, Y. (2011). Realizing internationalization at home through English-medium courses at a Japanese university: Strategies to maximize student learning. *Higher Learning Research Communications*, 5(1), 2.
- Karmi, Zahra. (2018). The conceptual framework of internationalization of the curriculum of Al-Zahra University (S) Case: Iranian culture and literature. PhD in Curriculum Planning. Al-Zahra University (S)
- Khalid, J., Ali, A. J. (2018). Promoting Internationalization at home in ASEAN Higher Education Institutions: A proposed project. *ASEAN Journal of Community Engagement*, 2(1), 4.
- Knight, J. (2003). Updated definition of internationalization. *International higher education*. (33).
- Knight, J. (2008b). "The Internationalization of Higher Education: Are we on the right track?" In *Academic Matters: The Journal of Higher Education*. October, 2008 pp 5-9.
- Knight, J. (2014a). *International education hubs: student, Talent, Knowledge Models*, Dordrecht, Netherlands, Springer Publishers.
- Li, J., & Xue, E. (2022). Stakeholders' Perspectives on Implementing "Internationalization at Home" for China's International Education Sustainability: Challenges and Strategies. *Sustainability*, 15(1), 247.
- Liu, J., & Gao, Y. (2022). Higher education internationalisation at the crossroads: effects of the coronavirus pandemic. *Tertiary Education and Management*, 28(1), 1-15. <https://doi.org/10.1007/s11233-021-09082-4>
- Luisa, M. (2013). *Becoming Global Without Leaving Home: Internationalization at Home, A Case Study of San Jorge, a Spanish Private University*, A Dissertaton Submitted to The Faculty School Of The University Minnesota
- Moroza, S. (2023). *Internationalization at Home: Experiences and Preferences of Students Studying at a Dutch University of Applied Sciences*.
- Nakhouda Kobra; Hosseini Mohammad Ali; Mohammad khani Kamran and Gurchian Nadergholi. (2019). Presenting the satisfaction model of foreign students in medical sciences universities in Tehran. *Pavard Salamat*, 14
- Nakhouda Kobra; Hosseini Mohammad Ali; Mohammad khani Kamran and Gurchian Nadergholi. (1400). Challenges and obstacles of internationalization from the perspective of faculty members and staff of the international department of Iran, Tehran and Shahid Beheshti Universities of Medical Sciences. *Center for Studies and Development of Medical Sciences Education, Yazd*, 16
- Nasiri Firouz, Zakersalehi, Meshkoh. (2018). A comparative study of multilingual higher education in selected countries and lessons for Iran. *Iranian Journal of Higher Education*, 10(2), 111-136.
- Nechita, E., Cojocariu, V. M., & Păcurari, D. (2014). Internationalization of Higher Education at Home. An Initiative for Teaching Informatics. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 149, 624-628.
- Nilsson, B (2003). "Internationalization at Home from a Swedish Perspective: the Case of Malmo", *Journal of Studies in International Education*, Vol. 7 No. 1.
- Noblit, G. W., & Hare, R. D. (1988). *Meta-ethnography: Synthesizing qualitative studies* (Vol. 11). sage.
- Panahi Maryam; Abbas Pour Abbas; Khorsandi Taskoh Ali and Ghiaei Nadushan Saeed. (2019). Comparative analysis of cross-border higher education in the countries of the Persian Gulf region

- with the approach of international poles of education. *Management and Planning in Educational Systems*, 13(2): 43-80.
- Parvin Ehsan; Nadushan Saeed Ghiaei; Taskoh Ali Khorsandi and Zaker salehi Gholamreza. (1400). Identifying the obstacles to the admission of international students in Iran's public universities. *Journal of research in medical science education*, 13(1): 24-34.
  - Qasimpour Dehaqani Ali; Liaqatdar Mohammad Javad and Jafari Seyed Ebrahim. (1390). An analysis on localization and internationalization of university curriculum in the era of globalization. *Iranian Cultural Research Quarterly*, 4(4): 1-24.
  - Robson, S. (2017). Internationalization at home: internationalizing the university experience of staff and students. *Educação*, 40(3), 368-374.
  - Roszkowska, P. *EdTech* (2017) innovation in China's educational market—lessons Poland should learn from.
  - Rubarth, G. F., Aschenbrenner, L., Salhi, M., & Altmann, M. (2023). Implementation of Virtual Mobility and Internationalization at Home in Albania's Higher Education: A Catalogue of Recommendations for Action. *International Journal of Management, Knowledge and Learning*, 12.
  - Sandelowski, M., & Barroso, J. (2007). *Handbook for synthesizing qualitative research* Springer Publishing Company. New York.
  - Seraphina, Y. S. (2017). The concept of" home" internationalization in higher education: experience of South Ural State University. In *EDULEARN17 Proceedings: 9th International Conference on Education and New Learning Technologies*. Barcelona, Spain (pp. 9378-9384).
  - Sharma, D. A. P. (2020). Fostering 'Internationalization At Home'throughintroducing International Literature Course In Indian Higher Education Curriculum. *Towards Excellence*, 12(4).
  - Shirzad, Zainab. Rajaipour, Saeed and Mehram, Behrouz. (1401). Explaining the challenges of Iran's higher education in the face of globalization (a study based on phenomenology). *Management and planning in educational systems*, 15(1). 128-105.
  - Taskoh Ali, Khorsandi and Firouzjaian, Toullab Alsharieh. (2017). The conditions of internationalization of universities with a focus on intercultural curriculum planning. *Higher Education Curriculum Studies*, 9(18): 44-7.
  - Woicolesco, V. G., Cassol-Silva, C. C., & Morosini, M. (2022). Internationalization at home and virtual: A sustainable model for Brazilian higher education. *Journal of Studies in International Education*, 26(2), 222-239.
  - Zamani Manaesh Hamed. (2016). Confirmatory factor analysis of effective solutions in the internationalization of medical science curricula: the view of academic staff members. *Medicine and Cultivation*, 26
  - Zamani Manaesh Hamed; Khorasani Abbasalt and Bakhtiari Tahminh. (2016). Designing a local model for the internationalization of Iranian medical sciences universities: a qualitative study. *Research in medical science education*, 9
  - Zia, Rizvani, Mehran, Mobaraki, Mohammad Hassan, Tajpour. (2019). The effect of the components of academic reproductive companies on the development of university internationalization. *Iranian Journal of Higher Education*, 11(3), 27-48.
  - Zimmer, L. (2006). Qualitative meta-synthesis: a question of dialoguing with texts. *Journal of advanced nursing*, 53(3), 311-318.



# Investigating factors influencing in internationalization at home (IAH) for specialized universities: a meta-synthesis study

Samaneh Khorrami<sup>\*1</sup>

Ali Khorsandi Taskouh<sup>2</sup>

Abbas Abbaspour<sup>3</sup>

Saeed Ghiasi Nodooshan<sup>4</sup>

Samad Borzooian<sup>5</sup>

Received: 2024/03/14

Accepted: 2024/09/09

## Abstract

**Purpose:** The main goal of this research is to investigate the effective factors in internationalization at home for specialized universities. Internationalization is any sustainable and systematic effort with the aim of making higher education responsive to the needs and challenges related to the globalization of societies, economy and labor market, and the policies and measures undertaken by higher education systems and institutions. It refers to quality improvement, broad participation and promotion of international cooperation, increased competition and revenue generation through international student enrollment.

**Methodology:** The current research is a meta-synthesis study that was conducted in 2024. The statistical population included all Persian and English articles published in the time frame of 2015 to 2024 regarding internationalization at home for specialized universities in the field of higher education. In this regard, the articles were searched and extracted through keywords and related databases. Finally, according to the inclusion and exclusion criteria 12 articles were investigated.

**Results:** Study findings were identified and classified in 6 overarching themes (curriculum and content, educational method and process, research and development, information technology, structure and infrastructure, and cultural dimension), 11 organizing themes (curriculum planning, course/lesson content, teaching method, instructor, learner/student, international research, skills and equipment, increasing access, structure, infrastructure provision and ethics and culture).

**Conclusion:** The process and approach of internationalization at home is taking place dramatically in many countries of the world. Now, considering the challenges and obstacles in internationalization at home, it seems necessary to review the packages for creating transformation and innovation in internationalization at home for specialized universities.

**Keywords:** higher education, internationalization at home, globalization at home, specialized university, meta-synthesis

<sup>1</sup> PhD student in Higher Education Management, Department of Educational Management and Planning, Allameh Tabatabai University, Tehran, Iran. Corresponding author: sama.khorami@yahoo.com

<sup>2</sup> Associate Professor, Department of Management and Educational Planning, Allameh Tabatabai University, Tehran, Iran

<sup>3</sup> Professor, Department of Educational Management and Planning, Allameh Tabatabai University, Tehran, Iran.

<sup>4</sup> Associate Professor, Department of Educational Management and Planning, Allameh Tabatabai University, Tehran, Iran

<sup>5</sup> Assistant Professor, Department of Educational Management and Planning, Allameh Tabatabai University, Tehran, Iran.